

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
katedra občanského práva
doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí diplomové práce

P O S U D E K

diplomové práce Anety Marcinkové
„Zastoupení“

Problematika zastoupení zaujímá v občanském, resp. vůbec v civilním právu velmi významné postavení a je tudíž zajímavým a hlavně prakticky důležitým právním institutem. Bez jeho náležitého legislativního řešení si sotva lze představit realizaci toho, co občanský zákoník (ne zcela šťastně) označuje jako právní jednání. Je tudíž zcela přirozené a správné, pokud se tohoto tématu někdo ujme, aby je literárně zpracoval, a naopak je ne zcela přirozené a správné, když dochází k jeho opomíjení při zpracovávání diplomových prací na naší fakultě, v jejichž rámci se zastoupení objevuje jen zcela sporadicky. Pochvalu tedy posuzovaná práce zasluhuje již tím, že nezájem o otázky zastoupení v oblasti našich diplomových prací, alespoň v rámci svých možností, odstraňuje.

To ovšem není zdaleka jediná přednost, kterou práce vykazuje. Především je třeba ocenit rozumné rozvržení práce a současně adekvátní naplnění jejích jednotlivých částí příslušným obsahem. Nejprve autorka správně přistupuje k samotnému pojmu zastoupení a v návaznosti na to i k jeho podmínkám. Následuje pojednání o druzích zastoupení, kde se zároveň zvládá bližší charakteristika jednak zákonného zastoupení a jednak opatrovnictví, aby následující tři kapitoly podrobně analyzovaly již jen zastoupení smluvní; nejprve v obecných aspektech, posléze se zaměřením na plnou moc a konečně, v poslední kapitole, deskripcí specifického zastoupení spočívajícího v prokuře.

Ani správnou systematikou však klady posuzované práce nekončí. Vedle úplnosti postižení celé látky, jak je v pouhé diplomové práci z racionálního hlediska myslitelné, zasluhuje pochvalu zejména svědomitost, s níž autorka přistoupila jak k poznání dané problematiky, které jde do náležité hloubky, tak i k jejímu zpracování, které zase vykazuje zřetelné rysy důslednosti. Tato charakteristika pak předurčuje též v zásadě pozitivní hodnocení autorčiny práce s prameny. Jejich rozsah sice není nadstandardní, to, s čím se

pracuje, však představuje jistě gros toho, s čím je nutné pracovat, a to, jak se s tím pracuje, lze označit naopak jako nadstandardní (snad se zanedbatelnou výhradou odkazů na jednotlivá ustanovení zákona v poznámkovém aparátu). Konečně k uzavření formální stránky práce je možné pochválit značně vyspělý jazykový projev autorky, který je (na rozdíl od mnohých jiných prací) i prost gramatických prohrěšků.

Je-li mým úkolem nejen chválit, ale též kritizovat, musím s uspokojením konstatovat, že toho ke kritice nemám mnoho, a to ani na obecné úrovni, ani v jednotlivostech.

V obecnosti lze práci vytknout její značně popisný charakter a s tím související skutečnost, že vlastních názorů autorky se v práci vyskytuje nemnoho. To ovšem představuje nedostatek, který dnes analogicky vykazuje celá řada nejen diplomových prací, ale i literárních děl pocházejících z per renomovaných autorů; přitom navíc každý kritik musí přiznat, že problematika zastoupení žádná zásadnější vědecká odhalení nenabízí, a to ani na poli ryzí teorie, ani v oblasti návrhů *de lege ferenda*. Z obecnějších poznámek pak snad zasluhuje připomenout, že úvodní výklady, jsouce vztahovány k zastoupení všeobecně, platí ze své valné části jen pro zastoupení přímé.

Pokud jde o jednotlivosti, omezím se toliko na heslovité poznámky. Za pojem právní subjektivity (str. 5) se nemusíme stydět ani dnes. Jakkoli se mi to neříká snadno, s ohledem na problematiku aktuální právní úpravu jednání právnických osob patrně nelze tvrdit, že se zákonné zastoupení týká pouze fyzických osob (str. 13). Ne zcela přesná se mi dále zdá formulace přebíraného judikátu od Vrchního soudu v Olomouci (str. 25), a to jak s ohledem na možnost fakticky inkorporovat plnou moc do dohody o zastoupení, tak s ohledem na to, že písemná forma plné moci není vždy obligatorní (viz § 441 odst. 2 *per eliminationem*). S tím pak souvisí i problém (relevantní zejména v návaznosti na výklady na str. 37), jak posuzovat písemnou plnou moc s explicitní akceptační doložkou.

S ohledem na malý rozsah připomínek připojím konečně i několik skutečných otázek k zamyšlení, byť pouze letmému, jehož výsledkem nemá být více než stanovisko autorky. Jaký je (v návaznosti na výklad na str. 12), zejména z praktického hlediska, rozdíl mezi nepřímým příkazem a komisionářskou smlouvou? Není při posuzování „prokury“ osobou, která není podnikatelem zapsaným v obchodním rejstříku, možný jiný závěr než závěr o nepřikázaném jednatelství (str. 45)? A konečně, jak může prokurista překročit své zástupčí oprávnění nad rámec toho, co vyplývá ze zákona a z obchodního rejstříku (str. 51)?

Připomínky, které jsem shora uvedl, včetně právě formulovaných otázek (které v posudcích kladu jen zcela ojediněle) samozřejmě ani v nejmenším nesnižují celkově velmi příznivý dojem, který předložená práce vyvolává. Považuji tedy za potřebné jednoznačně

shrnout, že jde o práci, která přesvědčivě ukazuje jak to, že si její autorka osvojila rozsáhlé poznatky o zpracovávané látce, tak i to, že prokázala nezpochybnitelnou schopnost tyto poznatky velmi vyzrálým způsobem prezentovat. Práce tedy zcela jistě splňuje veškeré požadavky, které lze na ni jako na diplomovou práci klást, a jednoznačně proto doporučuji, aby byla připuštěna k obhajobě.

V Praze dne 13. května 2021

doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.